

**En nationell samordnare för utbyggnad av
kärnkraft**
KN 2024:01

Klimat- och näringslivsdepartementet
Enheten för cirkulär ekonomi,
kemikalier och strålning

Ert dnr: KN2025/01871

Yttrande avseende utkastet till lagrådsremiss av En mer ändamålsenlig prövning av kärntekniska anläggningar

Kärnkraftssamordnaren tackar för möjligheten att lämna synpunkter på utkastet till lagrådsremissen ”En mer ändamålsenlig prövning av kärntekniska anläggningar”.

Kärnkraftssamordnaren tillstyrker i huvudsak Klimat- och näringslivsdepartementets förslag till lagändringar. Undantaget är förslaget att inte hålla isär prövningen enligt miljöbalken och kärntekniklagen. Kärnkraftssamordnaren bedömer fortsatt att för att åstadkomma en effektiv prövning behöver det finnas en tydlig uppdelning i fråga om vad som provas i vilken process. Bedömningen är därutöver att föreslagna lagändringar kommer bidra till en mer ändamålsenlig prövning av kärntekniska anläggningar. De förslag till förtydliganden som kärnkraftssamordnaren framfört vid tidigare remittering av lagändringar och den nya processen har förutom ovan nämnda undantag tagits om hand på ett bra sätt.

Kärnkraftssamordnaren anser därmed i likhet med Klimat- och näringslivsdepartementet att regeringen ska få godkänna en kärnteknisk anläggning efter en ansökan. Det ska också vara frivilligt att ansöka om ett godkännande. Den som avser att uppföra en kärnteknisk anläggning ska kunna välja att i stället låta prövningen enligt miljöbalken ske på samma sätt som enligt nu gällande prövningsprocess, dvs. inklusive regeringens tillåtlighetsprövning. Det är bra med en flexibel reglering för tillståndsprövning av kärntekniska anläggningar där hänsyn kan tas till verksamhetsutövares skilda förutsättningar.

De uppgifter som föreslås att ingå i en ansökan om godkännande för regeringens tidiga prövning har motiverats och bedöms vara rimliga. De uppgifter som behövs kommer att variera beroende på vilken typ av anläggning som det är fråga om och på platsen. Det är bra att regeringen vid behov ska kunna begära kompletteringar. Det är viktigt att regeringens tidiga prövning avgränsas till sådana aspekter som är av nationell betydelse, och inte ersätter t. ex. tillåtlighetsprövningen enligt miljöbalken. Det är också

viktigt som framgår av utkastet, att regeringen inte ska kunna återkalla ett tidigt beslut om godkännande av en kärnteknisk anläggning, särskilt med anledning av den osäkerhet det skulle innebära för mottagaren av beslutet.

Kärnkraftssamordnaren ser en risk med förslaget som berör hanteringen av den plan som regeringen ska ta fram gällande användningen av mark- och vattenområden innan beslutet om att godkänna en kärnteknisk anläggning. Förslaget innebär att berörda myndigheter ska få tillfälle att yttra sig över vad som är lämplig användning av ett mark- och vattenområde innan en plan för kärntekniska anläggningar antas. Som framgår av utkastet är det viktigt att den tidiga prövningen inte drar ut på tiden. Det är därför angeläget att prövningen får den avsedda övergripande karaktären utan granskning av detaljfrågor och att de perspektiv som tas om hand senare vid prövning av miljötillståndet utelämnas. Tydlig vägledning utifrån fastställda kriterier och enhetlig bedömning av planen hos eventuella remissinstanser är kritiskt för att inte fördröja processen.

De tidsramar för planens giltighet och kommunens tillstyrkan bedöms i övrigt vara realistiska mot bakgrund av betydelsen för den lokala acceptansen för etablering av ny kärnkraft. Kärnkraftssamordningen stödjer fortsatt förslaget att det ska vara möjligt för den som avser ansöka om tillstånd att ha en förberedande dialog med relevant myndighet innan en tillståndsansökan lämnas in.

Kärnkraftssamordnaren delar inte bedömningen att tillämpningen av miljöbalken i mark- och miljödomstolarnas prövning enligt kärntekniklagen inte bör ändras. Kärnkraftssamordnaren vidhåller fortsatt enligt tidigare yttrande att prövningen enligt miljöbalken och kärntekniklagen särskiljs så att prövningen enligt kärntekniklagen renodlas till frågor om säkerhet och strålskydd. Bedömningen är att det är nödvändigt för att åstadkomma en effektiv prövning.

För att behovet av ny kärnkraft ska kunna tillgodoses behöver prövnings-systemet ge goda förutsättningar för både befintliga och nya aktörer på området. Bedömningen är sammantaget att om prövningen enligt miljöbalken och kärntekniklagen särskiljs så kan de förslag till lagändringar enligt utkastet om en ny process för regeringens prövning av kärntekniska anläggningar leda till att prövningen av kärntekniska anläggningar blir mer effektiv och tydlig. Därmed skapas bättre förutsättningar för en snabbare utbyggnad av ny kärnkraft.

Carl Berglöf